

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด ปี 58

ชุดโครงการวิจัย   วิจัยและพัฒนาสับปะรด
โครงการวิจัย   การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด
ชื่อการทดลอง   ศึกษาการจัดการหน่อและปุ๋ยที่เหมาะสมในการผลิตสับปะรดฤดูแลเพื่อการส่งออก
Study on Offshoot and Fertilizer Management of Pineapple cv. Pulae for Export.

คณะผู้ดำเนินการ

หัวหน้าการทดลอง   วีระ   วรปิติรังสี ^{1/}
ผู้ร่วมงาน   ปฏิพัทธ์   ใจปิน ^{1/}   ศศิธร   วรปิติรังสี ^{1/}
                                  ทวีศักดิ์   แสงอุดม ^{2/}   สมอง   จรินทร์ ^{1/}

บทคัดย่อ

ศึกษาผลของการจัดการหน่อ และการให้ปุ๋ยแคลเซียม – โบรอนต่อขนาดผล และคุณภาพของผลสับปะรดพันธุ์ภูแล ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ระหว่าง ปี 2555-2558 โดยวางแผนการทดลองแบบ RCB 3 ซ้ำ 8 กรรมวิธีๆ ประกอบด้วยจำนวนต้นที่ปลูกต่อไร่ การไว้หน่อ และการให้ปุ๋ย แคลเซียม – โบรอน ผลการทดลองพบว่า การให้ปุ๋ยแคลเซียม-โบรอนไม่มีผลต่อการเกิดไส้สีน้ำตาลในผลสับปะรดพันธุ์ภูแลอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่กรรมวิธีการปลูกสับปะรดรุ่นแม่ 4,000 ต้นต่อไร่ตัดแต่งหน่อ 1 หน่อ และใส่ปุ๋ยแคลเซียมโบรอน จะทำให้สับปะรดพันธุ์ภูแลมีจำนวนผล ขนาด 700-900 และ มากกว่า 900 กรัม สูงที่สุดอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่คุณภาพด้านอื่นๆ ได้แก่ ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ ปริมาณกรดทั้งหมด และคะแนนรสชาติไม่แตกต่างกันในแต่ละกรรมวิธี

รหัส 01-18-54-02-00-00-09-55

^{1/} ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย อ.เมือง จ.เชียงราย 57000

^{2/} สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร

คำนำ

สับปะรดภูแลเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญชนิดหนึ่งที่ถือเป็นพืชสัญลักษณ์ของจังหวัดเชียงรายร่วมกับสับปะรดพันธุ์นางแล ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกในเขตจังหวัดเชียงราย จำนวน 29,283 ไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย, 2551) เป็นสับปะรดที่ใช้บริโภคสด เป็นที่นิยมทั้งภายในและต่างประเทศ โดยปัจจุบันมีการส่งออกสับปะรดภูแลไปต่างประเทศ โดยมีประเทศญี่ปุ่นและฮ่องกงเป็นตลาดรับซื้อที่สำคัญ แต่ยังมีปริมาณไม่มากนักโดยอุปสรรคสำคัญได้แก่ปัญหาอาการไส้สีน้ำตาลที่มักเกิดกับสับปะรดในกลุ่มควินที่ผ่านการเก็บรักษาภายใต้อุณหภูมิต่ำเป็นเวลานาน(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2551) โดยอาการไส้สีน้ำตาล(internal browning) เป็นอาการที่ผลสับปะรดเกิดจุดสีน้ำตาลบริเวณเนื้อใกล้แกนผล(Paull and Rohrbach, 1982) และเมื่ออาการรุนแรงมากสามารถเห็นสีน้ำตาลได้ทั้งที่แกนผลและเนื้อเยื่อบริเวณใกล้เคียง นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังได้กำหนดขนาดผลสับปะรดที่จะนำเข้าไว้ที่ขนาด 900 กรัม โดยอนุญาตให้นำเข้าได้ 200 ตัน/ปี ซึ่งปัจจุบันไทยยังไม่ได้ประโยชน์จากข้อตกลงนี้ เนื่องจากในระบบการผลิตสับปะรดภูแลปัจจุบันจะได้ผลสับปะรดที่มีขนาดผล 900 กรัม น้อยกว่าขนาดผลอื่นๆ จึงเห็นควรศึกษาวิธีการจัดการผลิตสับปะรดภูแลให้ได้ขนาดผลตามต้องการ และลดอาการไส้สีน้ำตาล โดยการจัดการปุ๋ย และการไว้หน่อสับปะรดในระบบการปลูกต่อไป

วิธีดำเนินการ

แบบและวิธีการทดลอง

วางแผนการทดลองแบบ RCB 3 ซ้ำ 8 กรรมวิธีๆ ได้แก่

- กรรมวิธีที่ 1 ปลูก 4,000 ต้น/ไร่ และไม่มีการตัดแต่งหน่อ (วิธีเกษตรกร)
- กรรมวิธีที่ 2 ปลูก 4,000 ต้น/ไร่ และไม่มีการตัดแต่งหน่อ + ใส่ปุ๋ย Ca-B
- กรรมวิธีที่ 3 ปลูก 4,000 ต้น/ไร่ ตัดแต่งหน่อ ไว้ 1 หน่อ + ใส่ปุ๋ย Ca-B
- กรรมวิธีที่ 4 ปลูก 4,000 ต้น/ไร่ ตัดแต่งหน่อ ไว้ 3 หน่อ + ใส่ปุ๋ย Ca-B
- กรรมวิธีที่ 5 ปลูก 5,000 ต้น/ไร่ ตัดแต่งหน่อ ไว้ 1 หน่อ + ใส่ปุ๋ย Ca-B
- กรรมวิธีที่ 6 ปลูก 5,000 ต้น/ไร่ ตัดแต่งหน่อ ไว้ 3 หน่อ + ใส่ปุ๋ย Ca-B
- กรรมวิธีที่ 7 ปลูก 7,000 ต้น/ไร่ ตัดแต่งหน่อ ไว้ 1 หน่อ + ใส่ปุ๋ย Ca-B
- กรรมวิธีที่ 8 ปลูก 7,000 ต้น/ไร่ ตัดแต่งหน่อ ไว้ 3 หน่อ + ใส่ปุ๋ย Ca-B

วิธีดำเนินการทดลอง

1. เตรียมแปลงปลูก ขนาด 6x6 ม. รวม 24 แปลง
2. คัดเลือกหน่อสับปะรดภูแลที่มีน้ำหนักหน่อใกล้เคียงกัน
3. ปลูกสับปะรดแบบแถวคู่ ตามจำนวนต้น/ไร่ ที่กำหนดไว้แต่ละกรรมวิธี
4. ดูแลรักษาแปลงปลูกตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมของสับปะรด
5. ให้ปุ๋ยแคลเซียมในรูปของโดโลไมท์ทางดินเฉพาะกรรมวิธีที่ 2 – 8 อัตรา 200 กก./ไร่ หลังปลูก และหลังตัดแต่งหน่อในแต่ละปี

6. ฟันแคลเซียมและโบรอนทางใบ (Ca 40%, B 0.3%) อัตรา 10 มล.ต่อน้ำ 20 ลิตร เดือนละครั้งหลังสับปุระรด เริ่มออกหัวจนถึงก่อนเก็บเกี่ยว 2 เดือน เฉพาะกรรมวิธีที่ 2 – 8
7. ตัดแต่งหน่อสับปุระรดให้มีจำนวนตามกรรมวิธีที่กำหนดในปีที่ 2 และ 3 หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตในปีแรกและปีที่ 2
8. เก็บเกี่ยวผลผลิตสับปุระรด นำเก็บรักษาในห้องควบคุมอุณหภูมิ 13 ± 2 องศาเซลเซียส ตรวจวัดคุณภาพผลผลิตที่ระยะ 20 และ 30 วัน

การบันทึกข้อมูล

1. เก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารที่ระยะก่อนทดลอง ปี 2556 และระยะก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต 2 เดือนของแต่ละปี
2. เก็บตัวอย่างใบสับปุระรดเพื่อวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหาร ที่ระยะก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต 2 เดือน
3. บันทึกปริมาณผลผลิต และจำนวนผลขนาดต่างๆ แต่ละกรรมวิธี
4. ตรวจวัดคุณภาพผลผลิตแต่ละกรรมวิธี รวมทั้งอาการไส้สีน้ำตาลของผลสับปุระรดหลังเก็บรักษา 20 และ 30 วัน

เวลาและสถานที่

เริ่มต้น เมษายน 2555 สิ้นสุด กันยายน 2558

ดำเนินการที่ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย

ผลการทดลองและวิจารณ์

1. ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน

1.1 ตัวอย่างดินก่อนเริ่มทดลองปี 2555

เป็นดินชุดบ้านจ้อง เนื้อดินร่วนเหนียว pH 4.9 ปริมาณอินทรีย์วัตถุ 2.12% ฟอสฟอรัส 18 ppm โพแทสเซียม 292 ppm แคลเซียม 399 ppm แมกนีเซียม 205 ppm

1.2 ตัวอย่างดินระยะก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 1 (2556)

ผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน ได้แก่ ระดับความเป็นกรด-ด่าง ปริมาณอินทรีย์วัตถุ ปริมาณธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง และจุลธาตุ ที่ระยะก่อนเก็บเกี่ยวสับปุระรดดังแสดงไว้ในตารางที่ 1 โดยพบว่า กรรมวิธีต่างๆ ไม่ทำให้ดินมีค่าความเป็นกรด-ด่าง ปริมาณอินทรีย์วัตถุ และปริมาณธาตุอาหารต่างๆ แตกต่างกันทางสถิติ โดยมีค่าเฉลี่ยของทุกกรรมวิธีที่อยู่ในช่วงเหมาะสม ได้แก่ อินทรีย์วัตถุ 2.53% เหล็ก 78 ppm แมกนีเซียส 18.7 ppm และทองแดง 0.82 ppm ขณะที่ pH ปริมาณฟอสฟอรัส โพแทสเซียม แคลเซียม แมกนีเซียส สังกะสี และโบรอน อยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสม คือ 4.95, 3.31, 49.8, 284, 102, 0.15 และ 0.47 ppm ตามลำดับ

1.3 ตัวอย่างดินระยะก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 2 (2557)

เช่นเดียวกับผลวิเคราะห์ตัวอย่างดินก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 1 นั่นคือทุกกรรมวิธีไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติของผลค่าวิเคราะห์ตัวอย่างดิน โดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธีที่อยู่ในช่วงเหมาะสม ได้แก่ ปริมาณแมกนีเซียส 157 ppm เหล็ก 78.5 ppm แมกนีเซียส 19.1 ppm และสังกะสี 0.14 ppm ขณะที่ค่าความเป็นกรด-ด่าง อินทรีย์วัตถุ ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม แคลเซียม ทองแดง และโบรอน มีปริมาณไม่เหมาะสมคือ 4.79, 2.41% 13.7, 68.1, 349, 0.84 และ 0.46 ppm ตามลำดับ (ตารางที่2)

ตารางที่ 1 แสดงค่าวิเคราะห์ตัวอย่างดินก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 1 (2556) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ย แคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	pH	OM %	P ppm	K ppm	Ca ppm	Mg ppm	Fe ppm	Mn ppm	Zn ppm	Cu ppm	B ppm
กรรมวิธีที่ 1	5	2.32	2.67	47	281	100	74	23.5	0.17	0.83	0.33
กรรมวิธีที่ 2	5	2.75	3.67	55	333	137	80	19	0.15	0.84	0.42
กรรมวิธีที่ 3	4.83	2.2	1.7	48.7	210	84	78	14.8	0.13	0.73	0.58
กรรมวิธีที่ 4	4.93	2.77	4.33	57.3	316	105	89	22	0.17	0.85	0.51
กรรมวิธีที่ 5	4.8	2.65	3.10	48.3	184	63	90	21.4	0.15	0.83	0.49
กรรมวิธีที่ 6	5.1	2.7	7.33	56.7	324	99	78	17.6	0.18	0.81	0.45
กรรมวิธีที่ 7	4.87	2.43	2	41	252	94	76	14.3	0.14	0.85	0.45
กรรมวิธีที่ 8	5.03	2.38	1.67	44	372	131	71	17	0.13	0.81	0.52
เฉลี่ย	4.95	2.53	3.31	49.8	284	102	78	18.7	0.15	0.82	0.47
F-test	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns
cv.	6.3	8.1	75.2	17.7	59.5	53.3	9.6	24.2	22	12.5	29.1

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

ตารางที่ 2 แสดงค่าวิเคราะห์ตัวอย่างดินก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 2 (2557) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ย แคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	pH	OM %	P ppm	K ppm	Ca ppm	Mg ppm	Fe ppm	Mn ppm	Zn ppm	Cu ppm	B ppm
กรรมวิธีที่ 1	4.6	2.24	13.6	64.7	316	124	60.3	20.1	0.16	0.78	0.33
กรรมวิธีที่ 2	4.9	2.44	12.7	61.7	367	173	82	18.4	0.15	0.86	0.42
กรรมวิธีที่ 3	4.83	2.36	13.9	68.3	363	169	84	18.6	0.13	0.8	0.6
กรรมวิธีที่ 4	4.73	2.56	16.2	68.3	370	194	74.1	20	0.14	0.79	0.48
กรรมวิธีที่ 5	4.87	2.46	14.2	64	333	142	92.7	18.6	0.14	0.85	0.47
กรรมวิธีที่ 6	4.77	2.44	12.2	71.7	323	134	78.4	17.8	0.16	0.88	0.44
กรรมวิธีที่ 7	4.8	2.38	14	78	364	171	75.6	19.9	0.13	0.87	0.42
กรรมวิธีที่ 8	4.8	2.41	13	68	357	148	80.6	19.4	0.12	0.9	0.48
เฉลี่ย	4.79	2.41	13.7	68.1	349	157	78.5	19.1	0.14	0.84	0.46
F-test	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns
cv.	3.2	5.7	23.7	10.5	9.6	24.9	13.3	16.8	21.2	11.7	20.2

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

1.4 ตัวอย่างดินระยะก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 3 (2558)

สำหรับในปีที่ 3 (2558) พบว่าในส่วนของคุณภาพดิน กรรรมวิธีที่ 1 ดินมีความเป็นกรดสูงสุดโดยมีค่าความเป็นกรด-ด่างที่สูงสุด 3.9 ซึ่งมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญกับกรรรมวิธีอื่นๆ ที่มีความเป็นกรด-ด่างระหว่าง 4.5-4.87 ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการให้แคลเซียมในรูปของปูนโดโลไมท์ของกรรรมวิธีที่ 2-8 สำหรับค่าวิเคราะห์ตัวอื่นๆ พบว่า ไม่มีความแตกต่างทางสถิติของแต่ละกรรรมวิธี โดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรรมวิธีที่อยู่ในช่วงที่เหมาะสมได้แก่ แมกนีเซียม 162 ppm เหล็ก 76.1 ppm แมงกานีส 18.5 ppm สังกะสี 0.12 และทองแดง 0.83 ppm ขณะที่ปริมาณอินทรีย์วัตถุ ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม แคลเซียม และโบรอน อยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสม คือ 2.27%, 18.92, 78, 367 และ 0.4 ppm ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

จากตารางที่ 1-3 จะเห็นได้ว่า ค่าความเป็นกรด-ด่าง และปริมาณอินทรีย์วัตถุ ทั้ง 3 ปี จะมีค่าอยู่ในช่วงที่ไม่เหมาะสมเช่นเดียวกับธาตุอาหารหลัก ได้แก่ ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียมก็มีปริมาณต่ำกว่าค่าที่เหมาะสมทั้ง 3 ปีเช่นกัน ในส่วนของธาตุอาหารรองมีเพียงแมกนีเซียมที่มีปริมาณพอเพียง ทั้ง 3 ปี ขณะที่แคลเซียมกลับมีปริมาณต่ำทั้ง 3 ปี สำหรับจุลธาตุพบว่าส่วนใหญ่ ได้แก่ เหล็ก แมงกานีส สังกะสี ทองแดง จะมีปริมาณที่พอเพียงยกเว้นโบรอนที่มีปริมาณต่ำกว่าค่าที่เหมาะสมทั้ง 3 ปี

ตารางที่ 3 แสดงค่าวิเคราะห์ตัวอย่างดินก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 3 (2558) ของแต่ละกรรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ย แคลเซียม-โบรอน

กรรรมวิธี	pH	OM %	P ppm	K ppm	Ca ppm	Mg ppm	Fe ppm	Mn ppm	Zn ppm	Cu ppm	B ppm
กรรรมวิธีที่ 1	3.9 ^b	2.24	21	55.3	255	103	80.9	22.5	0.12	0.8	0.43
กรรรมวิธีที่ 2	4.87 ^a	2.03	13.3	66.7	410	160	70.1	18.2	0.14	0.87	0.37
กรรรมวิธีที่ 3	4.63 ^a	2.38	22.3	82.3	448	180	80.4	12.7	0.11	0.76	0.5
กรรรมวิธีที่ 4	4.63 ^a	2.47	25	75.7	425	216	78.5	17.6	0.11	0.75	0.39
กรรรมวิธีที่ 5	4.47 ^a	2.46	18.3	79.3	337	137	82.8	21.5	0.11	0.78	0.43
กรรรมวิธีที่ 6	4.5 ^a	2.09	16.33	73	207	149	70.4	15.9	0.08	0.86	0.41
กรรรมวิธีที่ 7	4.6 ^a	2.19	18	103.7	500	192	74.2	24.6	0.14	0.9	0.31
กรรรมวิธีที่ 8	4.83 ^a	2.31	17	88	351	153	71.2	14.5	0.11	0.91	0.31
เฉลี่ย	4.55	2.27	18.92	78	367	162	76.1	18.5	0.12	0.83	0.4
F-test	**	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns
cv.	6	14.6	39	22.7	32.5	29.1	11.4	32.5	31.7	13.2	23.3

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

2. ผลวิเคราะห์ตัวอย่างพืช

2.1 ตัวอย่างใบสับประรดระยะก่อนเก็บเกี่ยวปีแรก (2556)

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่าไม่มีความแตกต่างทางสถิติของแต่ละกรรมวิธี ในส่วนของปริมาณไนโตรเจน ใบสับประรดที่มีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธี 0.9% ส่วนฟอสฟอรัส โพแทสเซียม แคลเซียม และแมกนีเซียม ก็ให้ผลเช่นเดียวกันโดยมีปริมาณเฉลี่ยทุกกรรมวิธี 0.23, 2.69, 0.32 และ 0.58% ตามลำดับ ส่วนปริมาณ เหล็ก สังกะสี ทองแดง และโบรอน ยังคงไม่มีความแตกต่างทางสถิติของปริมาณไนโตรเจนในใบเช่นกันโดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธี คือ 120, 7.9, 1.23 และ 12.8 ppm ตามลำดับ แต่สำหรับแมงกานีส พบว่า กรรมวิธีที่ 7 และ 8 จะมีปริมาณแมงกานีสต่ำสุด คือ 176 และ 183 ppm ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญกับกรรมวิธีที่ 1-6 ที่มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 194-248 ppm

ตารางที่ 4 แสดงค่าวิเคราะห์ตัวอย่างใบสับประรดก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 1 (2556) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อ และปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	N (%)	P (%)	K (%)	Ca (%)	Mg (%)	Fe (%)	Mn (%)	Zn (%)	Cu (%)	B (%)
กรรมวิธีที่ 1	0.90	0.23	2.73	0.33	0.66	103	245 ^a	7.9	1.55	11.1
กรรมวิธีที่ 2	0.85	0.28	2.84	0.37	0.6	100	206 ^{abc}	8.0	1.10	11.3
กรรมวิธีที่ 3	0.91	0.21	2.71	0.31	0.53	101	218 ^{abc}	8.7	0.9	12.6
กรรมวิธีที่ 4	1.07	0.22	3.00	0.28	0.54	111	237 ^{ab}	8.3	1.09	14.8
กรรมวิธีที่ 5	0.86	0.20	2.56	0.32	0.62	143	248 ^a	8.3	1.28	8.9
กรรมวิธีที่ 6	0.89	0.23	2.50	0.30	0.53	210	194 ^{abc}	8.2	1.12	14.1
กรรมวิธีที่ 7	0.79	0.23	2.57	0.30	0.55	94	176 ^c	7.0	1.16	14.1
กรรมวิธีที่ 8	0.89	0.22	2.61	0.34	0.6	96	183 ^{bc}	6.5	1.60	15.9
เฉลี่ย	0.9	0.23	2.69	0.32	0.58	120	214	7.9	1.23	12.8
F-test	ns	ns	ns	ns	ns	ns	*	ns	ns	ns
cv.	13.0	14.5	23.0	22	18.2	65.5	13.3	11.7	33.2	26.5

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

* = ค่าเฉลี่ยที่ตามหลังด้วยอักษรที่เหมือนกันแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างทางสถิติโดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

2.2 ตัวอย่างใบสับปรดระยะก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 2 (2557)

เช่นเดียวกับผลการวิเคราะห์ใบสับปรดในปีที่ 1 (2556) นั่นคือไม่มีความแตกต่างของปริมาณธาตุอาหารในใบสับปรดที่ระยะก่อนเก็บเกี่ยว แต่ละครมวิธีจัดการหน่อและปุ๋ย ยกเว้นแมงกานีสที่กรรมวิธีที่ 4 สับปรดจะมีปริมาณแมงกานีสในใบสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญ 393 ppm ขณะที่กรรมวิธีที่ 7 สับปรดมีปริมาณแมงกานีสต่ำสุดอย่างมีนัยสำคัญ 312 ppm

ในส่วนของปริมาณธาตุอาหารอื่นๆ ได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม แคลเซียม และแมกนีเซียม จะมีปริมาณเฉลี่ยทุกกรรมวิธีที่ 1.52, 0.12, 1.51, 0.49 และ 0.77% ตามลำดับ ขณะที่ เหล็ก สังกะสี ทองแดง และโบรอน มีปริมาณเฉลี่ยทุกกรรมวิธีที่ 30.9, 11.9, 2.4 และ 17.7 ppm ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 แสดงค่าวิเคราะห์ตัวอย่างใบสับปรดก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 2 (2557) ของแต่ละกรรมวิธีจัดการหน่อและปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	N (%)	P (%)	K (%)	Ca (%)	Mg (%)	Fe (%)	Mn (%)	Zn (%)	Cu (%)	B (%)
กรรมวิธีที่ 1	1.53	0.11	1.18	0.43	0.71	32.6	377 ^{ab}	8.4	2.6	16.2
กรรมวิธีที่ 2	1.53	0.12	1.47	0.52	0.82	32.7	323 ^{cd}	11.	2.4	17.7
กรรมวิธีที่ 3	1.54	0.12	1.78	0.46	0.77	34.2	329 ^{bcd}	12.4	2.5	17.6
กรรมวิธีที่ 4	1.48	0.11	1.61	0.48	0.78	31.7	393 ^a	12.9	2.4	18
กรรมวิธีที่ 5	1.52	0.13	1.49	0.50	0.78	28.6	369 ^{abc}	11.7	2.5	16.6
กรรมวิธีที่ 6	1.67	0.11	1.49	0.46	0.75	27.5	347 ^{a-d}	12.8	2.3	17.6
กรรมวิธีที่ 7	1.5	0.12	1.66	0.47	0.74	32.6	312 ^d	12.9	2.5	21.4
กรรมวิธีที่ 8	1.41	0.11	1.39	0.57	0.85	27.1	340 ^{bcd}	12.7	2.3	16.3
เฉลี่ย	1.52	0.12	1.51	0.49	0.77	30.9	349	11.9	2.4	17.7
F-test	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns
cv.	13	13	15.2	23	15.9	27.5	7.4	13.6	12	18.4

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

2.3 ตัวอย่างใบสับปุ๋ยคอกก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 3 (2558)

จากตารางที่ 6 พบว่าในส่วนของปริมาณฟอสฟอรัส โพแทสเซียม แคลเซียม ในใบสับปุ๋ยคอก ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญของแต่ละกรรมวิธี โดยมีปริมาณเฉลี่ยทุกกรรมวิธีคือ 0.1, 1.14 และ 0.61% ตามลำดับ สำหรับปริมาณจุลธาตุ เหล็ก แมงกานีส สังกะสี ทองแดง และโบรอน ไม่มีความแตกต่างทางสถิติเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธี คือ 112, 286, 6.9, 3.54 และ 7.28 ppm ตามลำดับ

สำหรับปริมาณไนโตรเจน พบว่า กรรมวิธีที่ 1 สับปุ๋ยคอกมีปริมาณไนโตรเจนในใบสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญ 1.99% โดยกรรมวิธีที่ 7 ใบสับปุ๋ยคอกมีไนโตรเจนต่ำสุดอย่างมีนัยสำคัญ 1.46% ขณะที่ธาตุแมกนีเซียม พบว่า กรรมวิธีที่ 1 ทำให้สับปุ๋ยคอกมีปริมาณแมกนีเซียมในใบต่ำสุด 0.53% ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับกรรมวิธีอื่นๆ ทุกกรรมวิธีที่ทำให้ใบสับปุ๋ยคอกมีปริมาณแมกนีเซียมระหว่าง 0.87-1.05% ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารในใบสับปุ๋ยคอกทั้ง 3 ปี (ตารางที่ 4, 5 และ 6) จะเห็นได้ว่า กรรมวิธีต่างๆ ที่กำหนดไม่ทำให้สับปุ๋ยคอกมีการสะสมปริมาณธาตุอาหารในใบระยะก่อนเก็บเกี่ยว ที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัดนักทั้ง 3 ปี

ตารางที่ 6 แสดงค่าวิเคราะห์ตัวอย่างใบก่อนเก็บเกี่ยวปีที่ 3 (2558) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ย แคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	N (%)	P (%)	K (%)	Ca (%)	Mg (%)	Fe (%)	Mn (%)	Zn (%)	Cu (%)	B (%)
กรรมวิธีที่ 1	1.99 ^a	0.1	1.39	0.43	0.53 ^b	99	266	5.14	3.71	6.38
กรรมวิธีที่ 2	1.60 ^{bc}	0.1	1.09	0.66	0.96 ^a	110	239	7.49	3.62	7.53
กรรมวิธีที่ 3	1.69 ^{abc}	0.1	1.25	0.6	0.87 ^a	122	359	8.01	3.49	7.2
กรรมวิธีที่ 4	1.53 ^{bc}	0.1	1.27	0.62	0.88 ^a	103	312	6.59	3.56	7.43
กรรมวิธีที่ 5	1.88 ^{ab}	0.1	1.37	0.61	0.90 ^a	121	308	6.86	3.54	7.6
กรรมวิธีที่ 6	1.55 ^{bc}	0.1	1.17	0.62	0.92 ^a	118	314	8.12	3.56	7.46
กรรมวิธีที่ 7	1.46 ^c	0.08	0.98	0.63	1.91 ^a	119	252	7.18	3.55	6.8
กรรมวิธีที่ 8	1.56 ^{bc}	0.09	0.6	0.69	1.05 ^a	102	238	5.84	3.27	7.83
เฉลี่ย	1.66	0.1	1.14	0.61	0.88	112	286	6.9	3.54	7.28
F-test	*	ns	ns	ns	*	ns	ns	ns	ns	ns
cv.	11.4	0.1	37.1	16.7	16.9	15.48	15.9	16.8	11.9	19.9

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

* = ค่าเฉลี่ยที่ตามหลังด้วยอักษรที่เหมือนกันแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างทางสถิติโดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

3. ขนาดผลสับปะรด

3.1 ปีที่ 1 (2556)

พบว่า กรรมวิธีต่างๆ ไม่ทำให้สับปะรดมีเปอร์เซ็นต์ขนาดผลแตกต่างกันทางสถิติ โดยทุกกรรมวิธีจะได้ผลสับปะรดขนาดมากกว่า 900 กรัม มากที่สุด เฉลี่ย 59.4% ตามด้วยผลขนาด 700-900 กรัม 500-700 กรัม 300-500 กรัม และน้อยกว่า 300 กรัม ที่มีจำนวนเฉลี่ย 24.8, 10.6 และ 1.2% ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

3.2 ปีที่ 2 (2557)

พบว่ากรรมวิธีต่างๆ ไม่ทำให้สับปะรดมีจำนวนเปอร์เซ็นต์ขนาดผลมากกว่า 900 กรัม แตกต่างกันทางสถิติแต่อย่างใด โดยมีเปอร์เซ็นต์ผลอยู่ระหว่าง 0.11-5.31% เท่านั้น สำหรับขนาดผล 700-900 กรัม กรรมวิธีที่ 3 จะทำให้สับปะรดมีเปอร์เซ็นต์จำนวนผลสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง 32.33% ขณะที่กรรมวิธีที่ 7 จะทำให้สับปะรดมีจำนวนผลขนาด 500 – 700 กรัม สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง 43.07% ส่วนกรรมวิธีที่ 1 จะทำให้สับปะรดมีจำนวนผลขนาด 300-500 สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญ 49.01% ในส่วนของผลขนาดน้อยกว่า 300 กรัม กรรมวิธีที่ 2 จะทำให้สับปะรดมีจำนวนเปอร์เซ็นต์ผลสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง 39.89% (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 7 แสดงเปอร์เซ็นต์ จำนวนผลสับปะรดขนาดต่างๆ ปีที่ 1 (2556) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อ และปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	% จำนวนผลสับปะรดขนาดต่างๆ				
	< 300 กรัม	300-500 กรัม	500-700 กรัม	700-900กรัม	> 900 กรัม
กรรมวิธีที่ 1	1.0	5.7	16.2	23.8	53.3
กรรมวิธีที่ 2	0	2.9	4.8	26.2	66.1
กรรมวิธีที่ 3	2.9	2.9	11.2	19.5	63.5
กรรมวิธีที่ 4	0	3.8	6.7	28.6	60.9
กรรมวิธีที่ 5	0.7	4.4	10.0	22.5	62.4
กรรมวิธีที่ 6	0.8	2.3	15.0	30.5	51.3
กรรมวิธีที่ 7	1.0	4.1	10.3	22.7	61.9
กรรมวิธีที่ 8	3.2	5.8	10.9	24.7	55.5
เฉลี่ย	1.2	4.0	10.6	24.8	59.4
F-test	ns	ns	ns	ns	ns
cv.	198.6	102.9	69.5	29.3	27

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

3.3 ปีที่ 3 (2558)

เปอร์เซ็นต์จำนวนผลสับปะรดขนาดต่างๆ ของแต่ละกรรมวิธีในปีที่ 3 แสดงในตารางที่ 9 พบว่า สำหรับขนาดผลน้อยกว่า 300, 300-500 และ 500-700 กรัม ทุกกรรมวิธีไม่ทำให้สับปะรดมีเปอร์เซ็นต์ จำนวนขนาดผลดังกล่าวแตกต่างกันทางสถิติแต่อย่างใด โดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธี คือ 5.1, 38.4 และ 37.4% ตามลำดับ แต่สำหรับขนาดผล 700-900 กรัม พบว่า กรรมวิธีที่ 4 และ 3 จะทำให้สับปะรดมีเปอร์เซ็นต์จำนวนผลสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ 31.2 และ 22% ตามลำดับ ขณะที่ขนาดผลมากกว่า 900 กรัม พบว่า กรรมวิธีที่ 3 และ 5 ทำให้สับปะรดมีจำนวนเปอร์เซ็นต์จำนวนผลสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญที่ 8 และ 7% ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงเปอร์เซ็นต์ จำนวนผลสับปะรดขนาดต่างๆ ปีที่ 2 (2557) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	% จำนวนผลสับปะรดขนาดต่างๆ				
	< 300 กรัม	300-500 กรัม	500-700 กรัม	700-901กรัม	> 900 กรัม
กรรมวิธีที่ 1	35.45 ^{ab}	49.01 ^a	14.62 ^c	0.91 ^e	0.15
กรรมวิธีที่ 2	39.89 ^a	41.52 ^a	15.5 ^{bc}	3.09 ^e	0.11
กรรมวิธีที่ 3	4.21 ^d	23.35 ^{bc}	34.8 ^a	32.33 ^a	5.31
กรรมวิธีที่ 4	7.99 ^{cd}	35.26 ^{ab}	35.17 ^a	20.18 ^{bc}	1.39
กรรมวิธีที่ 5	9.53 ^{cd}	18.31 ^c	41.86 ^a	27.64 ^{ab}	2.67
กรรมวิธีที่ 6	13.17 ^{cd}	36.53 ^{ab}	34.36 ^a	14.98 ^{cd}	1
กรรมวิธีที่ 7	7.4 ^{cd}	33.4 ^{abc}	43.07 ^a	15.14 ^{cd}	0.99
กรรมวิธีที่ 8	21.67 ^{bc}	45.7 ^a	23.45 ^b	9.16 ^{de}	0.11
เฉลี่ย	17.41	35.39	30.38	15.43	1.47
F-test	**	*	**	**	ns
cv. (%)	51.2	25.4	15.6	30.5	168.7

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

* = ค่าเฉลี่ยที่ตามหลังด้วยอักษรที่เหมือนกันแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างทางสถิติโดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

** = ค่าเฉลี่ยที่ตามหลังด้วยอักษรที่เหมือนกันแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างทางสถิติโดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

เมื่อพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์จำนวนขนาดผลสับปะรดทั้ง 3 ปี (ตารางที่ 7, 8 และ 9) จะเห็นได้ว่าในปีที่ 1 ไม่มีความแตกต่างจากแต่ละกรรมวิธี ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากฟุ้งปลุกปีแรกสับปะรดยังไม่มี การแตกหน่อเพิ่มขึ้น จนในปีที่ 2 และ 3 เมื่อสับปะรดเริ่มมีการแตกหน่อเพิ่มขึ้นจึงส่งผลให้สับปะรดมีจำนวนขนาดผลที่แตกต่างกัน โดยกรรมวิธีที่ 3 เป็นการจัดการหน่อและปุ๋ยที่ทำให้ได้จำนวนผลสับปะรดขนาด 700-800 กรัม และมากกว่า 900 กรัมมากที่สุด โดยมากกว่าวิธีการเดิมของเกษตรกรที่ปฏิบัติกันมาถึง 30 เท่า

ตารางที่ 9 แสดงเปอร์เซ็นต์ จำนวนผลสับปะรดขนาดต่างๆ ปีที่ 3 (2558) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อ และปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	% จำนวนผลสับปะรดขนาดต่างๆ				
	< 300 กรัม	300-500 กรัม	500-700 กรัม	700-900 กรัม	> 900 กรัม
กรรมวิธีที่ 1	4.5	47.3	40.5	7.1 ^{de}	0.6 ^b
กรรมวิธีที่ 2	3.1	54.5	35.7	6.4 ^e	0.3 ^b
กรรมวิธีที่ 3	7.7	28.8	33.5	22 ^a	8 ^a
กรรมวิธีที่ 4	0.5	23.6	41.1	31.2 ^a	3.5 ^{ab}
กรรมวิธีที่ 5	10	31.6	32.6	18.8 ^{bcd}	7 ^a
กรรมวิธีที่ 6	2.5	37.1	40	19.6 ^{bc}	0.89 ^b
กรรมวิธีที่ 7	7	38.2	37.4	15.6 ^{b-e}	1.9 ^b
กรรมวิธีที่ 8	5.5	46.1	38.6	9.4 ^{cde}	0.5 ^b
เฉลี่ย	5.1	38.4	37.4	16.3	2.8
F-test	ns	ns	ns	**	*
cv. (%)	93.6	29	27.8	38.8	95.5

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

* = ค่าเฉลี่ยที่ตามหลังด้วยอักษรที่เหมือนกันแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างทางสถิติโดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

** = ค่าเฉลี่ยที่ตามหลังด้วยอักษรที่เหมือนกันแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างทางสถิติโดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

4. คุณภาพผลผลิตและอาการไส้สีน้ำตาล

4.1 ปีที่ 1 (2556)

4.1.1 ชุดวันเก็บเกี่ยว

พบว่าทุกกรรมวิธีไม่ทำให้ผลสับปะรดมีคุณภาพต่างๆ ทั้งในส่วนของค่า TSS TA และคะแนนรสชาติ แตกต่างกันทางสถิติ โดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธี คือ 16.9 องศาบริกซ์ 1.43% และ 4.9 คะแนน ตามลำดับ โดยไม่พบผลสับปะรดมีอาการไส้สีน้ำตาล (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 แสดงคุณภาพผลสับปะรดวันเก็บเกี่ยว ได้แก่ ปริมาณ TSS TA คะแนนความอร่อย เปอร์เซ็นต์ จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาล ปีที่ 1 (2556) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน ปี 2557

กรรมวิธี	คุณภาพผลสับปะรด			% จำนวนผลที่มี อาการไส้สีน้ำตาล
	TSS (°Brix)	TA (%)	คะแนนรสชาติ	
กรรมวิธีที่ 1	16.46	1.45	4.85	ไม่พบอาการไส้สีน้ำตาล
กรรมวิธีที่ 2	16.87	1.46	4.88	
กรรมวิธีที่ 3	17.35	1.35	4.93	
กรรมวิธีที่ 4	16.63	1.37	4.91	
กรรมวิธีที่ 5	16.84	1.52	4.90	
กรรมวิธีที่ 6	17.31	1.48	4.94	
กรรมวิธีที่ 7	16.87	1.40	4.90	
กรรมวิธีที่ 8	16.89	1.38	4.91	
เฉลี่ย	16.90	1.43	4.90	
F-test	ns	ns	ns	
cv. (%)	2	10.2	1.0	

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

4.1.2 ชุด 20 วันหลังเก็บรักษาในห้องเย็น

ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติของคุณภาพผลสับปะรดด้านต่างๆ ได้แก่ TSS TA และคะแนนรสชาติ โดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธี คือ 16.29 องศาบริกซ์ 2.45% และ 4.41 คะแนน ตามลำดับ ขณะที่ในส่วนของอาการไส้สีน้ำตาล พบว่า ผลสับปะรดมีเปอร์เซ็นต์จำนวนผลที่เป็นไส้สีน้ำตาลเฉลี่ยทุกกรรมวิธี 52.11% โดยไม่มีความแตกต่างทางสถิติในแต่ละกรรมวิธี (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 แสดงคุณภาพผลสับปะรดหลังเก็บรักษาในห้องเย็น 20 วัน ได้แก่ ปริมาณ TSS TA คะแนนความอร่อย เปอร์เซ็นต์ จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาลปีที่ 1 (2556) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	คุณภาพผลสับปะรด			
	TSS (°Brix)	TA (%)	คะแนนรสชาติ	% จำนวนผลที่มี อาการไส้สีน้ำตาล
กรรมวิธีที่ 1	16.16	2.43	4.17	51.43
กรรมวิธีที่ 2	14.91	2.33	4.38	46.85
กรรมวิธีที่ 3	16.93	2.40	4.51	49.22
กรรมวิธีที่ 4	16.16	2.48	4.64	58.14
กรรมวิธีที่ 5	15.95	2.40	4.40	49.54
กรรมวิธีที่ 6	16.33	2.58	4.35	52.23
กรรมวิธีที่ 7	16.42	2.57	4.46	69.16
กรรมวิธีที่ 8	16.42	2.39	4.38	39.68
เฉลี่ย	16.29	2.45	4.41	52.11
F-test	ns	ns	ns	ns
cv. (%)	2.3	7	9.0	38.0

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

4.1.3 ชุด 30 วันหลังเก็บรักษาในห้องเย็น

เช่นเดียวกับชุดวันเก็บเกี่ยวและ 20 วันหลังเก็บรักษานั้นคือกรรมวิธีต่างๆไม่ทำให้ผลสับปะรดมีคุณภาพต่างๆได้แก่ TSS, TA คะแนนรสชาติและเปอร์เซ็นต์จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาลแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญโดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธี คือ 15.43 องศาบริกซ์ 1.61% 3.68 คะแนนและ 73% ตามลำดับ (ตารางที่ 12)

จากตารางที่ 10, 11 และ 12 จะเห็นได้ว่าในปีที่ 1 คุณภาพด้านต่างๆ ของผลสับปะรดที่ระยะวันเก็บเกี่ยว 20 และ 30 วันหลังเก็บรักษา ไม่มีความแตกต่างกันจากกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ยกรรมวิธีต่างๆ อย่างไรก็ตามการเก็บรักษาผลสับปะรดในห้องเย็นยิ่งนานวันมากขึ้นจะทำให้ผลสับปะรดมีคุณภาพในเรื่องของกะแนนรสชาติต่ำลง ขณะที่อาการไส้สีน้ำตาลจะเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 12 แสดงคุณภาพผลสับปะรดหลังเก็บรักษาในห้องเย็น 30 วัน ได้แก่ ปริมาณ TSS TA คะแนนความอร่อย เปอร์เซ็นต์ จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาล ปีที่ 1 (2556) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน ปี 2557

กรรมวิธี	คุณภาพผลสับปะรด			
	TSS (°Brix)	TA (%)	คะแนนรสชาติ	% จำนวนผลที่มี อาการไส้สีน้ำตาล
กรรมวิธีที่ 1	15.16	1.60	3.57	80.00
กรรมวิธีที่ 2	15.03	1.64	3.90	66.67
กรรมวิธีที่ 3	15.40	1.60	3.72	79.21
กรรมวิธีที่ 4	15.40	1.58	3.63	70.48
กรรมวิธีที่ 5	14.33	1.79	3.58	65.69
กรรมวิธีที่ 6	14.60	1.53	3.73	82.22
กรรมวิธีที่ 7	15.70	1.54	3.70	74.67
กรรมวิธีที่ 8	15.77	1.59	3.60	67.00
เฉลี่ย	15.43	1.61	3.68	73.00
F-test	ns	ns	ns	ns
cv. (%)	2.5	5.5	9.2	17

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

4.2 ปีที่ 2 (2557)

4.2.1 ชุดวันเก็บเกี่ยว พบว่า ในส่วนของ TSS และคะแนนรสชาติ ทุกกรรมวิธีไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยมีค่าเฉลี่ย TSS และคะแนนรสชาติ ทุกกรรมวิธี 16.43 องศาบริกซ์ และ 4.67 คะแนน ตามลำดับ แต่สำหรับ TA พบว่า กรรมวิธีที่ 5 จะทำให้ผลสับปะรดมีค่าเฉลี่ย TA สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ 1.15% โดยกรรมวิธีที่ 2 จะทำให้ผลสับปะรดมีปริมาณ TA ต่ำสุดอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ 0.82% (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 แสดงคุณภาพผลสับปะรดวันเก็บเกี่ยว ได้แก่ ปริมาณ TSS TA คะแนนความอร่อย เปอร์เซ็นต์ จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาลปีที่ 2 (2557) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	คุณภาพผลสับปะรด			
	TSS (°Brix)	TA (%)	คะแนนรสชาติ	% จำนวนผลที่มี อาการไส้สีน้ำตาล
กรรมวิธีที่ 1	16.4	0.88 ^{cd}	4.76	ไม่พบอาการไส้สีน้ำตาล
กรรมวิธีที่ 2	16.47	0.82 ^d	4.79	
กรรมวิธีที่ 3	16.67	1.01 ^{abc}	4.47	
กรรมวิธีที่ 4	16.36	1.04 ^{ab}	4.57	
กรรมวิธีที่ 5	16.49	1.15 ^a	4.68	
กรรมวิธีที่ 6	16.24	0.95 ^{bcd}	4.7	
กรรมวิธีที่ 7	16.58	1.11 ^{ab}	4.68	
กรรมวิธีที่ 8	16.25	0.96 ^{bcd}	4.76	
เฉลี่ย	16.43	0.99	4.67	
F-test	ns	**	ns	
cv. (%)	3.5	84	3.1	

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

** = ค่าเฉลี่ยที่ตามหลังด้วยอักษรที่เหมือนกันแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างทางสถิติโดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

4.2.2 ชุดหลังเก็บรักษาห้องเย็น 20 วัน พบว่าในส่วนของ TSS-TA และเปอร์เซ็นต์จำนวนผลที่เป็นไส้สีน้ำตาลทุกกรรมวิธีไม่ทำให้ผลสับประดมีค่า TSS TA และเปอร์เซ็นต์จำนวนผลที่เป็นไส้สีน้ำตาล แตกต่างกันทางสถิติ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ทุกกรรมวิธี 15.98 องศาบริกซ์ 1.92% และ 14.84% ตามลำดับ แต่สำหรับคะแนนรสชาติพบว่า กรรมวิธีที่ 2 จะทำให้ผลสับประดมีคะแนนรสชาติเฉลี่ยสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง 4.23 คะแนน และกรรมวิธีที่ 5 ทำให้ผลสับประดมีคะแนนรสชาติเฉลี่ยต่ำสุดอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง 3.7 คะแนน (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 แสดงคุณภาพผลสับประดหลังเก็บรักษาในห้องเย็น 20 วัน ได้แก่ปริมาณ TSS TA คะแนนความอร่อย เปอร์เซ็นต์ จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาล ปีที่ 2 (2557) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	คุณภาพผลสับประด			
	TSS (°Brix)	TA (%)	คะแนนรสชาติ	% จำนวนผลที่มี อาการไส้สีน้ำตาล
กรรมวิธีที่ 1	15.73	1.84	4.07 ^{ab}	13.33
กรรมวิธีที่ 2	16.00	1.66	4.23 ^a	24.81
กรรมวิธีที่ 3	16.58	2.05	3.9 ^{bcd}	7.24
กรรมวิธีที่ 4	16.36	1.96	4.02 ^{abc}	20.83
กรรมวิธีที่ 5	15.62	2.01	3.7 ^d	12.53
กรรมวิธีที่ 6	16.26	1.95	3.81 ^{cd}	5.68
กรรมวิธีที่ 7	15.76	2.07	3.85 ^{bcd}	13.33
กรรมวิธีที่ 8	15.55	1.85	4.08 ^{ab}	20.95
เฉลี่ย	15.98	1.92	3.96	14.84
F-test	ns	ns	**	ns
cv. (%)	4.1	9	3.2	93.1

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

** = ค่าเฉลี่ยที่ตามหลังด้วยอักษรที่เหมือนกันแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างทางสถิติโดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

4.2.3 ชุดหลังเก็บรักษาห้องเย็น 30 วัน พบว่า TSS, คะแนนรสชาติ และเปอร์เซ็นต์จำนวนผลที่เป็นไส้สีน้ำตาลทุกกรรมวิธีไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธีของ TSS, คะแนนรสชาติ และเปอร์เซ็นต์จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาล คือ 15.01 องศาบริกซ์, 1.89 คะแนน และ 50.37% ตามลำดับ สำหรับปริมาณ TA กลับพบว่ากรรมวิธีที่ 7 ทำให้สับปะรดมีปริมาณ TA สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 1.86% ขณะที่กรรมวิธีที่ 2 จะทำให้สับปะรดมีปริมาณ TA ต่ำสุดอย่างมีนัยสำคัญที่ 1.49% (ตารางที่ 15)

จากตารางที่ 13, 14 และ 15 จะเห็นได้ว่าคุณภาพผลผลิตในปีที่ 2 มีความแตกต่างกันตามแต่ละกรรมวิธี อย่างไรก็ตามการใช้เวลาเก็บรักษาสับปะรดมากขึ้นก็จะส่งผลต่อคุณภาพด้านรสชาติ และอาการไส้สีน้ำตาลของผลสับปะรดที่แย่ง เช่นเดียวกับผลการทดลองในปีที่ 1 (2556)

ตารางที่ 15 แสดงคุณภาพผลสับปะรดหลังเก็บรักษาในห้องเย็น 30 วัน ได้แก่ปริมาณ TSS TA คะแนนความอร่อย เปอร์เซ็นต์ จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาล ปีที่ 2 (2557) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	คุณภาพผลสับปะรด			
	TSS (°Brix)	TA (%)	คะแนนรสชาติ	% จำนวนผลที่มี อาการไส้สีน้ำตาล
กรรมวิธีที่ 1	15.02	1.56 ^{bc}	2.61	67.78
กรรมวิธีที่ 2	15.06	1.49 ^c	2.33	52.78
กรรมวิธีที่ 3	15.07	1.85 ^a	1.0	63.33
กรรมวิธีที่ 4	15.18	1.76 ^{ab}	1.0	62.96
กรรมวิธีที่ 5	14.85	1.71 ^{abc}	1.0	45.01
กรรมวิธีที่ 6	14.66	1.77 ^{ab}	1.32	30.43
กรรมวิธีที่ 7	15.33	1.86 ^a	1.0	42.38
กรรมวิธีที่ 8	14.9	1.58 ^{bc}	1.3	38.31
เฉลี่ย	15.01	1.7	1.89	50.37
F-test	ns	*	ns	ns
cv. (%)	2.6	7.5	58.5	40.9

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

* = ค่าเฉลี่ยที่ตามหลังด้วยอักษรที่เหมือนกันแต่ละกรรมวิธีไม่แตกต่างทางสถิติโดย DMRT ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

4.3 ปีที่ 3 (2558)

4.3.2 ชุดวันเก็บเกี่ยว

จากตารางที่ 16 พบว่าทุกกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ยแคลเซียมไม่ทำให้ผลสับปะรดมีคุณภาพแตกต่างกันทางสถิติในด้านของปริมาณ TSS TA และคะแนนรสชาติ โดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธี คือ 16.13 องศาบริกซ์ 1.09% และ 4.36 คะแนน

ตารางที่ 16 แสดงคุณภาพสับปะรด วันเก็บเกี่ยว ได้แก่ TSS TA คะแนนร้อยละ เปอร์เซ็นต์ จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาล ปีที่ 3 (2558) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อและปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	คุณภาพผลสับปะรด			
	TSS (°Brix)	TA (%)	คะแนนรสชาติ	% จำนวนผลที่มี อาการไส้สีน้ำตาล
กรรมวิธีที่ 1	16.58	1.02	4.42	ไม่พบอาการไส้สีน้ำตาล
กรรมวิธีที่ 2	16.38	1.05	4.40	
กรรมวิธีที่ 3	15.84	1.12	4.31	
กรรมวิธีที่ 4	15.76	1.11	4.37	
กรรมวิธีที่ 5	15.98	1.12	4.28	
กรรมวิธีที่ 6	16.04	1.11	4.36	
กรรมวิธีที่ 7	16.27	1.16	4.37	
กรรมวิธีที่ 8	16.16	1.06	4.33	
เฉลี่ย	16.13	1.09	4.36	
F-test	ns	ns	ns	
cv. (%)	3.5	5.4	3.8	

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

4.3.2 ชุดหลังเก็บรักษาห้องเย็น 20 วัน

เช่นเดียวกับชุดวันเก็บเกี่ยว นั่นคือไม่มีความแตกต่างทางสถิติของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อ และปุ๋ยต่อคุณภาพสับปะรด ได้แก่ ปริมาณ TSS TA คะแนนรสชาติ และจำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาล โดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธี คือ 16 องศาบริกซ์ 1.67% 3.82 คะแนน และ 43.25% ตามลำดับ (ตารางที่ 17)

4.3.3 ชุดหลังเก็บรักษาห้องเย็น 30 วัน

จากตารางที่ 18 กรรมวิธีต่างๆ ไม่ทำให้ผลสับปะรดมีคุณภาพด้านปริมาณ TSS TA และคะแนนรสชาติ แตกต่างกันทางสถิติ โดยมีค่าเฉลี่ยทุกกรรมวิธีที่ 15.56 องศาบริกซ์ 1.54% และ 2.64 คะแนน แต่สำหรับเปอร์เซ็นต์ จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาล พบว่า กรรมวิธีที่ 5 จะทำให้ผลสับปะรดมีอาการไส้สีน้ำตาลน้อยที่สุดอย่างมีนัยสำคัญ 31.4% ขณะที่กรรมวิธีที่ 6 จะทำให้สับปะรดมีจำนวนผลที่เป็นไส้สีน้ำตาลสูงสุดถึง 95.1%

ตารางที่ 17 แสดงคุณภาพสับปะรดหลังเก็บรักษาในห้องเย็น 20 วัน ได้แก่ ปริมาณ TSS TA คะแนนความอร่อย และเปอร์เซ็นต์ จำนวนผล ที่มีอาการไส้สีน้ำตาล ปีที่ 3 (2558) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อ และปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	คุณภาพผลสับปะรด			
	TSS (°Brix)	TA (%)	คะแนนรสชาติ	% จำนวนผลที่มี อาการไส้สีน้ำตาล
กรรมวิธีที่ 1	17.01	1.49	4.11	48.97
กรรมวิธีที่ 2	16.99	1.56	3.97	46.63
กรรมวิธีที่ 3	16.31	1.67	3.73	32.01
กรรมวิธีที่ 4	15.64	1.83	3.43	51.8
กรรมวิธีที่ 5	15.42	1.89	3.73	32.2
กรรมวิธีที่ 6	15.6	1.45	3.43	54.02
กรรมวิธีที่ 7	15.54	1.89	3.94	40.17
กรรมวิธีที่ 8	15.49	1.55	3.92	40.17
เฉลี่ย	16	1.67	3.82	43.25
F-test	ns	ns	ns	ns
cv. (%)	7.1	12.6	9	52.4

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

เมื่อพิจารณาตารางที่ 16, 17 และ 18 คุณภาพผลผลิตสับปะรดในปีที่ 3 ยังคงมีลักษณะเช่นเดียวกับในปีที่ 1 และ 2 (2556 และ 2557) นั่นคือผลสับปะรดถ้าใช้เวลาเก็บรักษานานขึ้นจะมีผลต่อคุณภาพ รสชาติ และอาการไส้สีน้ำตาลที่แย่ง

เมื่อพิจารณาในส่วนของคุณภาพผลผลิตสับปะรด จากผลการทดลองทั้ง 3 ปี อาจกล่าวได้ว่า การเก็บรักษาสับปะรดในห้องเย็น ระยะเวลา 20 วัน ผลสับปะรดจะมีคุณภาพด้านรสชาติในระดับที่ยังดีอยู่ เฉลี่ยทุกกรรมวิธีที่ 4.41, 3.96 และ 3.82 คะแนน ในปีที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ ขณะที่เปอร์เซ็นต์จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาลเป็น 52.11, 14.84 และ 43.25% ของปีที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ ซึ่งยังถือว่าอยู่ในระดับที่สูงอยู่ ดังนั้นในการส่งออกสับปะรดไปต่างประเทศจำเป็นต้องลดระยะเวลาจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภคต่ำกว่า 15 วันเป็นอย่างน้อย

ตารางที่ 18 แสดงคุณภาพสับปะรดหลังเก็บรักษาในห้องเย็น 30 วัน ได้แก่ ปริมาณ TSS TA คะแนนความอร่อย และเปอร์เซ็นต์ จำนวนผลที่มีอาการไส้สีน้ำตาล ปีที่ 3 (2558) ของแต่ละกรรมวิธีการจัดการหน่อ และปุ๋ยแคลเซียม-โบรอน

กรรมวิธี	คุณภาพผลสับปะรด			
	TSS (°Brix)	TA (%)	คะแนนรสชาติ	% จำนวนผลที่มี อาการไส้สีน้ำตาล
กรรมวิธีที่ 1	16.33	1.4	2.91	88.67 ^{bc}
กรรมวิธีที่ 2	16.03	1.49	2.55	84.31 ^{bc}
กรรมวิธีที่ 3	15.57	1.56	2.4	81.67 ^{bc}
กรรมวิธีที่ 4	15.2	1.61	2.68	85.6 ^{bc}
กรรมวิธีที่ 5	15.53	1.75	2.65	31.4 ^a
กรรมวิธีที่ 6	15.23	1.39	3.23	95.1 ^c
กรรมวิธีที่ 7	15.37	1.68	2.37	61.3 ^b
กรรมวิธีที่ 8	15.23	1.44	2.36	76.57 ^{bc}
เฉลี่ย	15.56	1.54	2.64	75.58
F-test	ns	ns	ns	ns
cv. (%)	4.5	10.5	15.7	21.8

ns = ไม่แตกต่างทางสถิติ

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

1. การจัดการปุ๋ยแคลเซียม และโบรอนแก่ต้นสับปะรด ไม่ทำให้สับปะรดมีปริมาณธาตุอาหารต่างๆ ในสับปะรดระยะก่อนเก็บเกี่ยว 2 เดือน แตกต่างกันอย่างใด ยกเว้นแมกนีเซียม ในปีที่ 3 (2558)
2. การให้ปุ๋ยแคลเซียม และโบรอนแก่ต้นสับปะรด ไม่มีผลต่ออาการไส้สีน้ำตาลของสับปะรดอย่างมีนัยสำคัญ
3. กรรมวิธีที่ 3 (ปลูก 4,000 ต้น/ไร่ ไร่หน่อ 1 หน่อ และใส่ปุ๋ย Ca-B) จะทำให้สับปะรดมีจำนวนขนาดผล 700-900 และมากกว่า 900 กรัม (ซึ่งเป็นขนาดผลที่เหมาะสมต่อตลาดส่งออกประเทศญี่ปุ่น) สูงที่สุดมากกว่าวิธีการปลูกแบบเกษตรกรถึง 30 เท่า
4. ไม่พบอาการไส้สีน้ำตาลในผลสับปะรดที่เก็บรักษาในห้องเย็น 13 องศาเซลเซียสที่ระยะเวลา 10 วัน
5. ผลสับปะรดที่เก็บรักษาในห้องเย็น นาน 20 วัน ยังมีคุณภาพด้านรสชาติที่ระดับดี แต่จะมีอาการไส้สีน้ำตาลมากกว่า 50% ดังนั้นการนำผลผลิตสับปะรด จากเกษตรกรถึงผู้บริโภคควรใช้เวลาไม่เกิน 15 วัน

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลสับปะรดฤดูแลหลังเก็บเกี่ยวในระยะ 10 วัน จะไม่พบอาการไส้สีน้ำตาล หากสามารถจัดส่งถึงมือผู้บริโภคภายในระยะเวลานี้จะไม่มีปัญหาไส้สีน้ำตาลในผลสับปะรด
2. เพื่อให้ได้ขนาดผลสับปะรดที่เหมาะสมต่อการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น (ขนาด 700-900 และมากกว่า 900 กรัม) เกษตรกรควรปลูกสับปะรดฤดูแลในอัตรา 4,000 ต้น/ไร่ หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตในแต่ละปีควรตัดแต่งหน่อไว้เพียง 1 หน่อ และให้ธาตุอาหารแคลเซียม และโบรอนแก่ต้นสับปะรดเพิ่มโดยให้ปุ๋ยโดโลไมท์ทางดิน อัตรา 200 กก./ไร่ หลังปลูกและตัดแต่งหน่อ ร่วมกับการพ่นแคลเซียม และโบรอนทางใบ (Ca40%, B 0.3%) อัตรา 10 มล./น้ำ 20 ลิตร เดือนละครั้งหลังสับปะรดออกหัวจนถึงก่อนเก็บเกี่ยว 2 เดือน

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย. 2551. รายงานประจำปี 2551. สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย กรมส่งเสริมการเกษตร. 77 หน้า.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. การส่งออกสับปะรด แหล่งที่มา :

[http:// www.oae.go.th/oae_veport/export_import/export.php](http://www.oae.go.th/oae_veport/export_import/export.php), 6 สิงหาคม 2552.

Paull, R.E. and K.G. Rohrbach. 1982. In cadence and severity of chilling induced internal browning of waxed ' Smooth Coycnne' pineapple. J. Amer. Sdc. Hort. Sci. 107: 453-457.

ภาคผนวก

รูปที่1และ2 แปลงทดลอง ปลุก เมษายน 2555

รูปที่3 แปลงทดลอง กันยายน 2555

รูปที่4 ผลผลิต ปีแรก (ธันวาคม 2555)

รูปที่5 ผลผลิตปีที่2 (มิถุนายน 2557)

รูปที่6 ไร่หน่อ1หน่อ

รูปที่7 ไร่หน่อ3หน่อ

รูปที่8 ไม้ตัดแต่งหน่อ

รูปที่ 9 เก็บเกี่ยวผลผลิต

รูปที่ 10 11 12 และ 13 วัดคุณภาพในห้องปฏิบัติการ

รูปที่ 14และ15 ตรวจวัดอาการไส้สีน้ำตาลในผลสับปะรด